

BEDNY KOMUNISMU: 1989

AKTIVITA: STRÍPKY ROKU 1989

Anotace:	<p>Pomocí předmětů a dokumentů vztahujících se k listopadovým událostem roku 1989 se žáci hrou formou seznámí s příběhy konkrétních osobností sametové revoluce a jejich prostřednictvím lépe porozumí dramatickým událostem, které vedly k pádu komunismu v Československu.</p> <p>Aktivita zároveň motivuje žáky k promýšlení souvislostí mezi dějinnými událostmi a jejich hybateli, probouzí aktivní zájem o vyprávění pamětníků a nabízí netradiční, badatelský způsob učení.</p>
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	<p>ZV a GV: Jazyk a jazyková komunikace, člověk a společnost</p> <p>OV: jazykové vzdělávání a komunikace, společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ</p>
Průřezová témata:	<p>ZV a GV: OSV, VDO (ŽS), VMEGS</p> <p>OV: OVDS</p>
Klíčové kompetence:	<p>ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské</p> <p>OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí</p>
Doporučený věk:	13+
Cíle:	<p>Žáci:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ dokážou popsat atmosféru roku 1989 a klíčové aspekty sametové revoluce▪ vlastními slovy umí popsat význam předkládaných předmětů a dokumentů▪ získají povědomí o některých vůdčích osobnostech společenských změn v listopadu 1989
Délka:	90 min. (v případě kratší časové dotace lze aktivitu uskutečnit v délce 45 min.)
Pomůcky:	<ul style="list-style-type: none">▪ Předměty z Bedny komunismu rozdělené do šesti balíčků▪ PRACOVNÍ LIST▪ KARTIČKA S ÚKOLY ke každé osobnosti (obsažena přímo v balíčku s předměty a dokumenty)▪ INFORMAČNÍ TEXTY (MEDAILONKY, SEZNAM PŘEDMĚTŮ A DOKUMENTŮ, KONTEXT ROKU 1989, OTÁZKY A ODPOVĚDI)▪ tabule/flipchart▪ psací potřeby

Postup:

1. Žáky podle velikosti třídy rozdělíme do skupin, ideálně 3–5 v jedné. Do každé skupiny rozdáme **BALÍČEK** s předměty a dokumenty, vztahujícími se k jedné konkrétní osobnosti. Studenti mají dle předmětů dedukovat pravděpodobný příběh dané osobnosti. Balíček obsahuje i **KARTIČKU** s úkoly, které má skupina vyřešit. Necháme žákům na jejich promyšlení několik minut.
2. Skupiny postupně obcházíme a s otázkami ke konkrétnímu **BALÍČKU** jim v případě potřeby pomůžeme. Podpoříme je, aby se zaměřili na to, co mají dané předměty v souvislosti s osobností a jejími aktivitami charakterizovat.
3. V průběhu jim můžeme rozdat vytištěný **INFORMAČNÍ TEXT (SEZNAM PŘEDMĚTŮ A DOKUMENTŮ V BALÍČCÍCH)**, který nabízí vysvětlení k vybraným dobovým materiálům a předmětům z daného balíčku. Žáci s jejich využitím vypracují zadané úkoly.
4. Následně rozdáme žákům **MEDAILONEK** jejich protagonisty (medailonky jsou součástí **INFORMAČNÍHO TEXTU**).
5. Žáci mohou porovnat, jak se liší jejich dedukce od skutečného příběhu jejich protagonisty, a začlenit nejzajímavější rozdíly do následné prezentace.
6. Mluvčí skupin následně před třídou krátce prezentují vypracovaný úkol – „příběh“ vážící se k jejich balíčku a ke konkrétnímu protagonistovi. Shrnou, v čem se ve své dedukci trefili, co pro ně bylo nové a co je nejvíce překvapilo.
7. Na závěr se pokusíme u každé osobnosti o krátké shrnutí jejího poselství. Zamýšlíme se, co je relevantní pro současnost, popřípadě následuje krátké zhodnocení vlastního poznání, posunu ve znalostech o dané době a osobnosti.

Reflexe:

Reflexe probíhá formou řízené diskuze.

Vraťte se k úvodní evokaci, napište na tabuli jména osobností z jednotlivých balíčků a shrňte úlohu jejich aktérů v kontextu událostí roku 1989. Každého z nich charakterizujte jedním slovem nebo krátkou tezí, která je charakterizuje.

Doplňková aktivita:

V návaznosti na aktivitu můžeme vyzvat žáky, aby si předměty vyfotili a ukázali je doma. O tom, co se o nich dozvěděli od svých rodičů či prarodičů, povypráví v další hodině. K tomu můžete využít poslední panel výstavy *Rok zázraků – jak probíhala revoluce ve vlastní obci* a aktivitu *Naše revoluce* k lekci *Jak se dělá projekt Naše revoluce*.

Jako pokračování aktivity můžete se žáky rovněž zhlédnout některý z filmů z webu JSNS.CZ, vztahující se k roku 1989 a jeho protagonistům.

Poznámka:

Vyzvěte žáky, aby našli podobné materiály ve svém okolí – pátrali po nich v rodině, v knihovně, v místním archivu nebo kronice. Na další hodinu materiály přinesou, představí spolužákům a společně vyberou ty, které se ve třídě / ve školní chodbě / v knihovně vystaví.

BEDNY KOMUNISMU: 1989

PRACOVNÍ LIST

Porovnejte údaje z MEDAILONKU osobnosti s vaší vlastní představou jejího životního příběhu, kterou jste provedli na základě předmětů a dokumentů z vašeho BALÍČKU.

- Co se nejvíce liší?
- Co vás překvapilo?
- Je něco, čemu nerozumíte?

Příklady vhodných podotázek k daným protagonistům:

- *Zamyslete se, jaký význam měl daný předmět pro...*
- *Jakou roli sehrál dokument/fotografie/předmět v životě...*
- *Který předmět/dokument vám přijde jako symbolický pro událost, která ovlivnila život... Vysvětlete, proč si to myslíte.*